

Norra Kärr områdets lämplighet för utvinning av REE.

Förutom de direkta miljö- och hälsoeffekterna av REE - gruvdrift, såsom avtryck av gruvan, buller, damning och problemen med radioaktivitet, kräver behandling/separering av sällsynta jordartsmetaller ett antal intensiva steg, oftast med hjälp av giftiga kemikalier och farliga syror. Separation av olika REE från den komplexa mineralblandningen i malmen kan kräva dussintals, eller hundratals steg varje med sin egen avfallsström.

Även om Tasmet AB:s/Tasman Minerals projekt i Norra Kärr är i ett tidigt stadium, innebär inte detta, att det i nuläget inte finns tillräckligt med grundläggande och väsentlig information bl.a. om nuvarande mineraltillgångar i de två lägsta säkerhetsklasserna (indikerad och antagen mineraltillgång) samt mineraliseringen och de metallurgiska egenskaperna. Dessutom kunskaper om vissa enhetsprocesser och uppgifter om planerad produktion etc. för att relevanta miljö- och hälsorisker samt konsekvenser av de direkta och indirekta effekterna av verksamheten skall kunna redovisas för den miljöfarliga verksamheten i den MKB som ingår i ansökan och som ligger till grund för tillståndsmyndigheternas bedömning av områdets och den sökandens lämplighet.

Vilka är riskerna?

De risker som den miljö- och hälsofarliga gruvbrytningen och utvinningen av sällsynta jordartsmetaller medför, får aldrig underskattas. Stora miljö- och hälsorisker finns för utsläpp av skadliga luftföroreningar, läckage/utsläpp pga. stora nederbördsmängder, översvämningar, markerosioner, dammbrott, jordskalv samt urlakning av svagt radioaktiva grundämnen. Dessutom utsläpp av lakningsrester, giftiga kemikalier och farliga syror till våra ekosystem samt deras biologiska och marina livsmiljöer som till slut når människor och djurs näringskedjor i form av förgiftade sjöar och grundvatten. I det aktuella fallet Vättern och Gyllingesjön och de kringboendes vattentäkter. Men med tanke på de förödande följderna av den likartade gruvdriften i Talvivaara kan man inte utesluta allvarliga konsekvenser för hela Tåkern - Ombergområdet samt den bygdens vattentäkter. Dessa konsekvenser kvarstår under hela gruvverksamheten i Norra Kärr och under mycket lång tid efter det att verksamheten har upphört.

Man kan heller inte bortse ifrån riskerna med transporter av farliga kemiska produkter till gruvområdet, samt lagring och hantering av dessa. Inte heller från riskerna för sabotage.

Ur ett helhetsperspektiv kan man konstatera att Tasmet AB inte har beaktat dessa risker i den miljökonsekvensbeskrivning, MKB, som nu ligger till grund för bolagets ansökan om bearbetningskoncession. Man har heller inte identifierat och beskrivit/redovisat någonting om de direkta och indirekta effekterna av de förhöjda halterna av torium och uran samt effekterna av den mycket stora förbrukningen av giftiga kemikalier och farliga syror, som den planerade verksamhet kommer att använda sig av. Inte heller vad denna användning kan innebära för människor, djur, växter, mark, vatten, luft, landskap och kulturmiljö ,eller på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) saknar ett flertal av de uppgifter som skall ingå enligt 6 kap. 7 § MB, bl.a. redovisas inget nollalternativ för verksamheten.

Områdets och sökandens lämplighet?

Området samt sökanden, Tasmet AB, kan inte anses som en lämpliga bl.a. med hänvisning till ovanstående och på grund av bolagets svaga soliditet på 1,00 procent och endast 150 000 SEK i eget kapital, 2011-08, och därför anhålles om att bolagets ansökan om bearbetningskoncession måste avslås i sin helhet.

2012-10-21

Claes-Erik Simonsbacka